

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,
The Journal of Social Sciences Institute
Yıl/Year: 2018 – Sonbahar / Autumn
Sayı/Issue: 41 - Sayfa / Page: 51-68
ISSN: 1302-6879 VAN/TURKEY

Makale Bilgisi / Article Info
Geliş/Received: 05.07.2018 Kabul/Accepted: 17.08.2018
Araştırma Makalesi / Research Article

**MARIE DARRIEUSSECQ'İN *TRUISMES*
ADLI ROMANINDA ERİL TAHAKKÜM***

***MASCULINE DOMINATION IN TRUISMES*
BY MARIE DARRIEUSSECQ**

Dr. Öğr. Üyesi Şevket KADIOĞLU
Pamukkale Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü
kadioglu_s@hotmail.com

Öz

1969 yılında doğan Marie Darrieussecq Fransız çağdaş kadın yazarlar arasında 1996 yılında yayımlanan romanı, *Truismes* ile dikkatleri üzerine çekmiş üretken bir yazardır. Yazarın Türkçe 'ye *Dişi Domuz* adıyla çevrilen bu ilk romanı, çalıştığı parfümeri mağazasında, müşterilerin cinsel arzularını karşılayan, anlatıcı genç kadının, geçirdiği moral değişime koşut olarak dişi bir domuzla dönüşmesini konu edinir ama alegorik arka alanda, ciddi bir toplumsal eleştiri gözlemlenir ve bu yönüyle de roman toplumun metaforik bir aynası olarak karşımıza çıkar.

Biz bu çalışmada, kapitalizmin dayattığı tüketim alışkanlıkları, ideolojiyi yöneten, kapitalizmi yürüten eril gücün kadını zorladığı güzelliği anlayışı, "esen bir toplum" savıyla, marjinal olanı söküp atmaya, farklıları, sistemin, toplumun ve coğrafyanın sınırları dışına itmeye dayalı her türden sömürü, baskı, şiddet, bağımlı kılma, kısıtlama, yönlendirme, engelleme, tutsaklaştırma yöntemleriyle kendini gösteren eril tahakkümü incelemeye

* Bu makale Pamukkale Üniversiteli Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

• Bu makale 26-27 Nisan 2018 Tarihlerinde Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün düzenlediği 13. Ulusal Frankofoni Kongresi'nde sunulan bildirinin geliştirilmesiyle hazırlanmıştır.

çalışacağız. Çalışmada, eril tahakküm alanının yalnızca erkek gücünün varlığıyla biçimlenmediğini, oluşumda dişil etkenlerin yanında toplumda yer edinmiş görünür, görünmez güç öğelerinin de etkili olduğunu vurgulamaya çalışacağız. Ayrıca yazarın vurguladığı üzere, daha büyük bir “vücut” olan toplumun, anlatıcının vücudunun geçirdiği değişim ve bozulmaya koşut olarak nasıl bozulduğunu, böylesi bir toplumda kimi eril odaklarının güç savaşımının yarattığı toplumsal kokuşmayı da vurgulamaya çalışacağız. Çalışmamızın sonunda eril tahakkümün yalnızca eril öğelerden beslenmediğini, dişil güçlerin, sistemin, ideolojinin ve kimi toplumsal kurumların da onun “şeytani” varlığını berkittiğine dikkat çekeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Tahakküm, Eril, Güç, Toplum, Sömürü.

Abstract

Born in 1969, Marie Darrieussecq is a prolific writer who drew attention among contemporary French writers with her novel, *Truismes*, published in 1996. This novel describes the transformation of a young woman into a pig parallel to her moral transformation in a perfume shop where she works to satisfy the sexual desires of customers but in the allegorical background, a serious social criticism is observed, and in this respect the novel emerges as a metaphorical mirror of society.

In this study, we will try to study the masculine domination which manifests itself in various forms such as male domination in consumer habits, in the conception of beauty imposed on women by male power governing ideology and driving capitalism. We will emphasize that male domination has a strict relationship with all kinds of exploitation, pressure, violence, submission, restriction, imprisonment. In our work, we will emphasize that the domain of male domination is not only shaped by masculine power, but also, feminine factors have a part in this formation. We will also try to emphasize, as the above mentioned author points out, how society which is a larger "body" is distorted in parallel with the change and deterioration of young woman's body. In addition, we will underline the social corruption created by power struggle by males in such a society. We will note that at the end of our work, male domination is not only fed by masculine items, but also feminine forces, system, ideology, and some social institutions have also strengthened its "evil" presence.

Keywords: Domination, Masculine, Power, Society, Exploitation.

1- Toplumsal Cinsiyet ve Eril Tahakküm

Toplumsal cinsiyet, toplumun kadın ve erkek rollerini, kadın ve erkeklerden beklentilerini, toplumda egemen iktidar yapısının ve buna bağlı olarak ideolojik örüntünün kendine varlık alanı açmak, var olan varlık alanını güçlendirmek ve meşrulaştırmak amacıyla, kendi çıkarına uygun, egemenliğinin devamını sağlayacak değer kalıpları içinde tasarlayıp yoğurarak biçimlendirmesi, yapılandırılması anlamına gelir. Toplumsal cinsiyet kuramı, toplumun, erkek ve kadın bedenlerini

toplumsal olarak yapılandırıldığını, erkeğe ve kadına farklı roller yüklediğini, farklı davranış modelleri benimsettiğini, her bir cins için farklı beklentiler ürettiğini savunur. Bu biçimde, bir yandan, egemen “olanların bakış açısıyla oluşturulmuş kategoriler” yaratırken, diğer yandan toplumun yarattığı gerçek ya da sembolik şiddet mekanizmalarını da kullanarak kadın ve erkeği bu kategorilere uymak, boyun eğmek zorunda bıraktığı görüşünün altını çizer. Yalnız, toplumsal cinsiyet yapılandırması bunu cinslerden birinin yararına diğerinin zararına olacak biçimde düzenler. Kuşkuya yer bırakmayacak bir biçimde bu yapılandırma tarihin çok uzun zamanlarından bu yana ve günümüzde erkek cinsinin üstünlüğüne olanak sağlamış, erkek de sahip olduğu bu üstünlüğü sürdürebilmek, sahip olduğu ayrıcalıkları koruyabilmek, kendine tanınan aşkınlık içinde gücünü daha da ötelere taşıyabilmek için toplumsal cinsiyet yapılandırmasının rakip ya da karşı tarafta konumlandığı kadın cinsine ve onun her türden, tezahür, anlayış ve temsil ürün ve türevlerine karşı bir tahakküm uygulamasını öteden beri sürdürme gelmiştir. İşte bu yönüyle de “erkeğin üstünlüğünün ve hâkim olduğu üstünlük alanındaki güç ilişkilerinin bir yansıması” olan eril tahakküm ve toplumsal cinsiyet kavramları birlikte anılır olmuştur. Öteden beri ve günümüzde eril tahakkümün yöneldiği kesim her ne kadar büyük bir oranda kadınlar olsa da etki alanı kadınları aşmakta erkek cinsini de içine alacak bir boyutla bütün toplumu kapsamaktadır. Bu yüzden de eril tahakkümü eleştirirken bile Bourdieu’nün dikkat çektiği gibi “kendileri de tahakkümün ürünü olan düşünme biçimlerine başvurma riskini taşırız” (Bourdieu, 2016: 17) ve “toplumsal düzen, amacı, üzerine temellendiği eril tahakkümü tasdik etmek olan devasa bir sembolik makine gibi işler.” (Bourdieu, 2016: 22) Bildiğimiz üzere Pierre Bourdieu Eril Tahakküm adlı kitabında kavrama oldukça derinlikli, kucaklayıcı, kavramla ilişkisi olabilecek bütün alanları kapsayıcı bir bakış açısıyla yaklaşmakta ve “tahakkümün toplumsal bağının bilinç düzeyine “ (Bourdieu, 2016: 20) çıkışını da sorgulamaktadır. Dolayısıyla eril tahakkümden de öncelikle erkek ve kadın bedenleri üzerinde belli bir toplumsallaştırma eylemi gerçekleştirerek, ardından da işgücünün cinsiyetçi bölünümü ile de erkeği kadın cinsi karşısında üstün, hükmeden, kadını hükmedilen bir konuma yerleştiren toplumsal cinsiyetin erkek merkezli bakış açısının, erkeğe bağışlanan sınırsız gücün ve yetkinin, erkeğe gösterilen ölçsüz bağışlayıcılık ve ayrıcalığın öncelikle kadın cinsi ve sonra da duyarlı bütün bilinçler üzerinde yarattığı baskıyı, ürettiği şiddeti, yol açtığı değersizlik duygusunu, neden olduğu tinsel çöküntüyü ve her türlü travmayı anlamak gerekir.

2-Eril Tahakkümün İşbirlikçileri

“Kendi belirlediği pratikler tarafından sürekli olarak meşrulaştırılan”(Bourdieu, 2016: 48) eril merkezli bakış açısı ve eril tahakküm toplumda o denli bir meşruiyet ve haklılık temeli üzerinde oturur ve öyle bir nokta gelir ki artık “*eril düzenin gücü, kendi haklılığını ispat etmeye yeltenmemesinde görülür ve onu meşrulaştıracak söylemlerde dile getirilmeye ihtiyaç duymaz. Toplumsal düzen, amacı, üzerine temellendiği eril tahakkümü tasdik etmek olan devasa bir makine gibi işler*” (Bourdieu, 2016: 22). Eril tahakkümün kaçınılmaz, önüne geçilemez, geri döndürülemeyen, değiştirilemeyen bir kültürel kod, deyim yerindeyse bir genetik zorunluluk olarak ortaya çıktığı noktada artık tahakküm edenle, tahakküm altına sokulananın işbirliğinden söz edilebilir. Bu durumu Bourdieu, “*hükmedilenler de, dayatılan sınırlamaları zımnen kabullenmek suretiyle kendilerine uygulanan tahakküme çoğu zaman bilmeden, kimi zaman da istemeden katkıda bulunurlar*” (Bourdieu, 2016: 55) ifadesiyle, bir bakıma eril tahakkümün iç dinamiğinin bir tür kabullenme olduğunu vurgulayarak dile getirir. Bu kabullenme elbette kadın cinsini, birden, eril tahakkümün bir işbirlikçisi durumuna sokmakta ve kadın hem eril tahakkümü bizzat uygulayan eril güçle, hem de bu tahakkümü onaylayarak eril güce yarımcılık yapan istemli ya da istemsiz kadın ihaneti ile mücadele etmek zorunda kalmaktadır. Hélène Cixous Médusa’nın Gülüşü adlı incelemesinde, eril merkezli bakış açısının, kadınları kadınların en büyük düşmanı haline getirdiğine değinerek şöyle der: “*Kadınlara karşı en büyük suçu işlediler, sinsice ve şiddetle kadınları kadınlardan nefret etmeye ve kendilerinin düşmanı olmaya, kendi sınırsız güçlerini kendilerinin aleyhine harekete geçirmeye ve kendi erkeksi gereksinimlerinin icracısı olmaya zorladılar*”¹ (Cixous, 1975: 41) Kimi kadınların, kadınların eril tahakküme karşı giriştikleri savaşımın yanında yer almamaları ve hatta çoğu zaman eril tahakkümün işbirlikçisi olmaları, kendi yazgılarını olduğu gibi kabul etmeleri, erkeklere özgü olduğu iddia edilen aşkınlık yerine içkinliğe kapanıp kalmaya başkaldırmamaları ne yazık ki doğal olarak karşılanmakta ve baskın eril bakış açısı tarafından toplumun uyumu adına gerekli görüldüğü için de takdir edilmektedir. İkinci Cins adlı kapsamlı kitabında konuyu, varoluşçu bir bakış açısıyla oldukça derinlikli bir biçimde inceleyen Simone de Beauvoir, Donovan’ın deyişiyle “*ötekiliğin insan düşüncesinin temel bir kategorisi*”(Donovan, 2005: 232) olduğuna inanır. “*Erkek kadına göre değil, kadın*

¹ Kaynakçada Fransızca ve İngilizce yer alan kaynaklardan yapılan alıntılar bizim tarafımızdan çevrilmiştir.

erkeğe göre tanımlanır” düşüncesini temel alan Beauvoir, kadınların kendileri olmalarının önünün erkek bakış açısının oluşturduğu somut gerçekliklerin engellemeleri, “*sağlam toplumsal, iktisadi temeller*” (Beauvoir, 1976: 261) yüzünden tıkandığını vurgular ve kadınların, bir takım kişisel çıkar ve kazanımlar karşılığında, tüm kadınların kendilerini her bakımdan özgürce ve tam anlamıyla var edecekleri bir cinsiyet devriminin savaşçıları olmayı reddettikleri görüşünü savunur: “*Kadınların çoğu hiçbir eyleme girişmeksizin, yazgularına boyun eğmektedir, bu yazgıyı değiştirmeye çalışanlar benzersizliklerine sahip çıkmaya değil, onu aşmaya özen göstermişlerdir. Dünyanın akışına, erkeklerle anlaşarak, erkek bakış açıları içerisinde katılmışlardır.*” (Beauvoir, 1976: 159) Bu biçimde “*Kendi varlığına yaslanmasına izin verilmeyen kadının olanca ağırlığı ile erkeğin sırtına bindiğini*” (Beauvoir, 1976b: 130) vurgulayan Beauvoir kadının bağımlılığının birbirinin içine geçmiş, birbirini üreten ve besleyen süreçlerine dikkat çekmektedir. Böylece kadının erkeğe bağlılık dinamikleri toplum tarafından üretilse bile, kadınlar da, kendilerini gerçekleştirebilecekleri olanaklardan yoksun oldukları için, bir bakıma çaresizlikten, bu tahakküme katlanarak, erkek bakış açısını olumlayarak bu dinamikleri beslemek zorunda bırakılmaktadır.

Hiç kuşkusuz eril tahakkümün kadın işbirlikçileri yanında daha başka etkili güç kaynakları da vardır. Bu güç kaynakları başta aile olmak üzere, gelenekler, din, ahlak, eğitim kurumları, hukuk, siyaset ve diğer toplumsal kurumlardır. Bu güç kaynakları eril tahakkümü kimi zaman faklı pratikler halinde uygularken, kimi zamanda organik bir bütün halinde eylemde bulunurlar. Ama ayrı ayrı, ya da bir arada etkinlik göstermeleri yaratılan sarsıntının içeriğine bir dokunca getirmez, yalnızca şiddetini etkiler. Bir bütün olarak eylemde bulduklarında kuşkusuz sarsıntı daha şiddetli olur, tahakküm daha derinden duyumsanır. Ayrı ayrı eylemde bulduklarında ise aralarında gizli ya da açık bir işbirliği sürekli mevcuttur. Örneğin ailenin, çocuk eğitimi ve cinsel yapılandırma (kimliklendirme) pratikleri içinde dinin emir ve yasaları her zaman başat bir işlev üstlenirler. Yine aile tahakkümünü uygularken her durumda gelenekleri yardıma çağırır. Din yasaları ve toplumsal ahlak kuralları her zaman bir birlerini destekleyecek ve biri diğerinin açığını kapatacak bir işbirliği içinde çalışırlar. “*Okul (ancak, Kilise ya da Ordu gibi başka devlet aygıtları da) bir sürü beceri öğretiyor, ama bunu egemen ideolojiye tabi olmayı ya da bu ideolojinin pratiğinin egemenliğini sağlayan biçimlerde yapıyor.*” diyen Althusser (2003: 159) de tezimizi desteklemektedir. Ailenin yapamadığını ya da yarım bıraktığını okul tamamlar, hatta anne babalar çocuklarını “bizim sözümüzü dinlemiyor ama sizinkini dinler”

teslimiyeti içinde okullara tam bir gönül rahatlığı ile teslim ederler. Eğer erkek, erkeklik olgusunun gereklerini belli bir yaşa kadar edimselleştirememişse bu kez “asker ocağı” devreye girer ve tam erkek olamamış erkeği erkeklik kıvamına gelinceye kadar pişirir. Fazla pişenleri “eğitim zayıtı” marifetiyle devre dışı bırakır. Akıl hastaneleri, haphaneler, yatılı okullar ve hatta kapitalist sistemin kimi iş kolları, fabrikalar, şirketler...vb. eril tahakkümün sistematik ve düzenli bir biçimde pratik edildiği ve üretildiği alanlar olarak etkinlik gösterirler. Bütün bu pratikler kendisi de erkek olan bir devlet baba denetimi ve yetkesi altında gerçekleştirildiğinde daha önce de belirtildiği üzere eril tahakküm de kendini haklı göstermeye ihtiyaç duymadan rasyonelleştirilmiş kültürel ve toplumsal coğrafyası içinde özgürce serpilmeye, gelişmeye, yeni tahakküm biçimleri üreterek güçlenmeye devam eder. Zira “*tabi kılma mekanizmalarının sömürü ve tahakküm mekanizmaları ile ilişkileri dışında incelenemeyeceğini söyleyen*” Michel Foucault (2016: 64) nun da belirttiği gibi “*çoğu zaman devlet, bireyi görmezlikten gelen, sadece bütünlüğün ya da yurttaşlar topluluğu içindeki bir sınıfın ya da grubun demeliyim, çıkarlarını gözetten bir siyasi iktidar türü olarak tasarlanır.*” (Foucault, 2016: 64)

Tahakkümün en ayrıcalıklı güç kaynaklarından biri de bilgidir. Bilgiyi bu denli ayrıcalıklı bir eril tahakküm aracı olarak görmemizde belki bizi Michel Foucault yönlendirmiş olabilir. Zira Foucault’ya göre “bilgi ve iktidar biri diğerini baskılayan ya da aldatan birer “kendilik” değildirlere, tersine bir sistemin kabul edilebilirliğini sezmemize olanak sağlayan ortak bir çekirdeğe sahiptirler. “*Daha ziyade iktidarın bilgiyi ürettiğini (sadece onu kullandığı için onu destekleyerek ya da yararlı olduğu için uygulayarak değil), iktidarın ve bilginin doğrudan birbirlerini içerdiğini, bir iktidar alanı ile bağıntılı bir yapı olmaksızın iktidar ilişkisi olmadığı gibi, iktidar ilişkileri öngörmeyen ve oluşturmeyen bir bilginin de olmadığını kabul etmek gerekir.*” (Foucault, 1975: 32) tümceleriyile Foucault bu ortak çekirdeği vurgular. Ama her ne olursa olsun bilginin ve özellikle de gizli tutulan ya da herkesin eriminde olmayan bilginin, ayrıcalıklı bir güç kaynağı ve bir tahakküm aracı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Kuşkusuz burada sözü edilen bilginin, doğru ve gerçek bilgi olması beklenir ama tahakküm aracı olarak kullanılacak bilginin mutlaka gerçek, doğru bilgi olması zorunlu değildir. Gerçekliği tahakkümü yürüten güçler tarafından dayatılmış düzmece bilgi de etkili bir tahakküm aracıdır ve tahakküm edenin gereksinim duyduğu bilgi tam da bu tür bilgidir ve belki de doğru ve gerçek bilgiden daha etkilidir. Zira bu tür bilgi bir yandan tahakküm edenin iktidarını

meşrulaştırmaya, tahakküm gerekçelerini akla yatkın kılmaya yararken diğer yandan her türlü tahakküm pratiklerinin önünü açar ve tahakküm araçlarının yeniden üretilmelerine olanak sağlar.

Bilginin türünün ne olduğu bu noktada pek de belirleyici olmayan bir ayrıntı olarak kalır. Önemli olan ister bilimsel bilgi, isterse Fransızcadaki “information” sözcüğünün karşılığı olan bir konuya ilişkin edinilen bilgi ve bununla ilgili olan doğru, gerçek kavramları olsun, bu bilgiye sahip olanların, onu elinde bulunduranların onu bir tahakküm aracı olarak kullanabilme güçleridir. Tahakküm edenlerin elinde, bilginin her türü güçlü bir tahakküm aracına dönüşür. Hem bilimsel bilgi, hem düzmece bilgi, hem de bir konu hakkında edinilen doğru ya da yalan yanlış bilgi. Düzmece bilgiyi bir yandan tahakküm eden, bu tahakkümü meşrulaştırmak, rasyonalize etmek için kullanırken, diğer yandan da bilimsel bilgiden sınırsız bir güç aracı olarak yararlanır. (Hitler dönemi buna güzel bir örnektir.) Diğer yandan saklanan bilgi de tahakküm edenin elinde etkili bir güç kaynağı haline gelir. Orta Çağ bu durumu örnekleyici tanıklıklarla doludur. Bilgiyi elinde bulunduranların, bunu kitlelerden saklaması bilme ve bilmeme diyalektiği üzerinde ilerleyen etkili bir tahakküm ortamı oluşturur. Althusser ideolojiyi gerçek ilişkilerle kurulan simgesel ilişki olarak tanımlar ve “*insanların ideolojide gerçek varoluş koşullarını, gerçek dünyalarını değil, her şeyden önce sözü edilen gerçek varoluş koşullarıyla olan ilişkilerini*” (Althusser, 2003: 189) “tasarımladıklarını” öne sürerken dolaylı da olsa ideolojinin ürettiği bilgiyi de tartışma konusu yapmakta ve bu da bizde tasarımlama çerçevesinde düzmece bilginin ideolojinin ve dolayısıyla iktidarın ve tahakkümü yürütenlerin elinde nasıl bir güce dönüşebileceği düşüncesini uyandırmaktadır. Günümüzde (bile) halkın cehaletinin, tahakküm edenlerin tahakkümelerini özgürce, küstahça ve korkusuzca sürdürebilmelerine sınırsız olanaklar sağladığı bilinen bir gerçektir. Bunun yanında açıklanmayan, gizli tutulan bilimsel gerçekler, bir takım buluşlar yine yüzyıllardan beri ve modern dünyada tahakkümün güçlü bir aracı olma özelliğini sürdürmektedir. Günümüzde belki ilaç endüstrisi, ilaçbilim başta kanser olmak üzere kimi hastalıkların ilacını bulduğu halde bunu gizil bir güç aracı olarak kullanabilmek için gizli tutmaktadır.

Belirtmek gerekir ki bilgiden beslenen ve bilgiye yaslanan bütün pratikler açık ya da gizli eril tahakkümün hizmetine sunulurlar. Gelenek yoluyla aktarılan bilgi, kültürel kod içinde işlenmiş bilgi, hatta kimi zaman kitapsal bilgiler, çok masum olarak görülen pratik bilgiler eril tahakküme icazet çıkarırlar ve tahakkümü Foucault’un da belirttiği gibi “*aslında anlamına ve sonuçlarına bazen toplumun en ince*

dokularında bile rastlanabilen bir iktidar yapısına dönüştürür.” (Foucault; 2016: 82) ler. Bu çerçevede iktidar olmak için yapılandırılmış, bilinçlerine erkekliğin görev olduğu kazanmış bir erkekliğin iktidar açlığı çekmemek için, erkekliği üretmesi, stoklaması, pazar yaratması, pazarlaması ve yeniden üretmesi biçiminde sürüp gider. Deyim yerindeyse erkeklik hem eşeyli, hem de eşeysiz ürer. Erkekliği hem kadın hem de erkek besler. Hem bilgi hem bilgisizlik emzirir.

3-“Truismes” ve Eril Tahakküm

Marie Darrieussecq 1969 doğumlu çağdaş sonrası Fransız edebiyatının, dikkat çekici temsilcilerinden biridir. Edebiyat eğitimi gören ve edebiyat doktorasına sahip olan Darrieussecq aynı zamanda bir psikanalisttir. Bu bildirinin bütüncesi olan *Truismes* adlı kitabı 1996 yılında 27 yaşındayken yazar. Yazarın altıncı kitabı olan bu anlatı kısa sürede 100 bin satış rakamını yakalar ve 34 ülkede otuz dile çevrilir. Roman kısaca, çalıştığı parfümeri mağazasında zengin, iktidar sahibi, nüfuzlu kişilere ve politikacılara pazarlanan güzel bir genç kadının bu duruma bir tepki olarak domuza dönüşmesini anlatır. Ama roman bir tür alegori olarak da okunduğunda daha da anlam kazanır ve yazar toplumu, Bourdieu’nün de belirttiği gibi “*amacı, üzerine temellendiği eril tahakkümü tasdik etmek olan devasa bir makine gibi*” (Bourdieu, 2016: 22) betimler. Ama bu betimlemeyi yaparken yazar, hiç de kolay bir yol seçmez. Başvurduğu yol, kimi Darrieussecq yorumcularının ısrarla vurguladıkları gibi oldukça rahatsız edicidir. Yaratacağı rahatsızlığın farkında olan yazar da anlatısının hemen ilk tümcelerinde bunu belirtmek ihtiyacı duyar: “*Bu öykünün ne denli şaşkınlık yaratıp boğuntu saçacağını, insanları ne denli alt üst edeceğini biliyorum. Bu elyazmasını yayınlama sorumluluğunu üstlenen yayıncının başının bir yığın belaya gireceğini de tahmin ediyorum. Kuşkusuz kodese girmekten kurtulamayacak, bu nedenle başına açtığım dertlerden dolayı kendisinden özür diliyorum.*” (Darrieussecq, 1997: 9) Yazdıklarının okuru da rahatsız edeceğini düşünen yazar ondan da kendini bağışlamasının ister ve devam eder: “*Ama ne yazık ki, bu kitapta yapacağım densizlikler sadece bununla kalmayacak ve bunlardan rahatsız olacak zevattan, lütfedip beni bağışlamalarını istirham edeceğim.*” (Darrieussecq, 1997: 10) Anlatıcının deyiimiyle öykünün yarattığı rahatsızlığın nedeni, kadınlar üzerinde eril gücün en dikkat çekici, en belirgin pratiklerinden biri olan cinsel sömürüyü ve cinsel ticareti açığa vurmak için, yazarın sansüre pek de başvurmadan anlattıklarıdır. Uzun süre iş arayan genç bir kadın bir parfümeri mağazasında iş bulur ve burada yaptığı işin hassasiyeti dolayısıyla,

kitapta genç kadının işe kendi istemi doğrultusunda başvurduğu belirtilir. Mağazada çalışmaya başlayan genç kadın kısa sürede kendisinden ne tür bir hizmet beklendiğini anlar ve gerçekten de kendinden bekleneni yerine getirir “meslek ahlakı konusunda oldukça titiz” olduğu için de işini kusursuz bir biçimde yapmaya çalışır. Bu nokta da kuşkusuz ilk akla gelen soru, kadının böyle bir işi neden sürdürdüğüdür. Kitabın hemen başında genç kadının uzun süre iş aradığı belirtilse de bu güçlü bir dayanak olarak algılanmayabilir. Kimi yorumcular da genç kadının akıl sağlığının yaptığı işin bir tür fahişelik olduğunu kavrayamayacak kadar bozuk olduğunu vurgularlar. Kitapta anlatıcı genç kadının birkaç kez akıl hastanesine yatıp çıktığı anlatılır ama bu onun işe başlarken de aklını kaçırmış olduğuna ilişkin güçlü bir kanıt oluşturmaz. Ama kitap boyunca anlatıcının domuzluk ile insanlık arasında gidiş gelişlerinin yarattığı gerilimin onun akıl sağlığını bozduğu izlenimini edinebiliriz. Anlaşılan, yazar, kurgunun iç dinamiğini oluşturan devindirici ögeyi tüm gizemi boğacak bir zorunluluğa dayandırmak yerine, alegorik okumalara da olanak sağlayacak bir belirsizliği bilerek yaratarak kurguyu belli bir olumsuzluk boyutu üzerinden yürütmeyi yeğliyor. Ama durumu hassas kılan şey, eril tahakküm açısından kadının bunu isteyerek mi yoksa istemeden mi yaptığı değil, kadın bedeninin erkek dünyası tarafından nesneleştirilmesi ve kadınların kapitalizmin de desteğiyle böyle bir “mesleği” yapmak zorunda bırakılmaları, kadının toplumun iktidar matrisi içindeki yeridir. Bu durumu yazar kendisi ile yapılan bir söyleşide şöyle dile getirir: *“Başlangıçta değişime uğrayan bir vücudun öyküsünü anlatmak istiyordum. Kafamda belirgin bir biçimde izlediğim çok güçlü öyküsel bir örgü oluşturan bir dizi belirti vardı: derinin kalınlaşması, kulakların uzaması... vb. Bu beni çok eğlendiriyordu. Ama bu mahrem vücudun yolunu izlerken onu bir uzama yerleştirmek gerektiğini fark ettim, örneğin bu kadına bir meslek vermek. Bu da beni, bu bedeni daha büyük bir beden olan toplum içine yerleştirmeye yöneltti. Bu benim için, toplumsal eleştiri adına bilinçli bir istekten öte, bozulan bir kadın bedeni ile yine bozulan toplum arasında bir ayna oyunuydu sanki.”*² Yazarın bu ifadesi tam da Bourdieu’nün belirttiği gibi, *“bütünüyle eril tahakküm etrafında inşa edilmiş bir toplumsal dünya”* da (Bourdieu, 2016: 73) kadın bedenine biçilen rolü tanımlar. *“Kapitalist toplum düzeni içinde kadın bedeni nesneleşmiş ve bir ticari metaaya dönüştürülmüştür; .”* Bu durumu *“Erkek için ne şıklık, ne de güzellik, kendini nesne haline getirme ereğini güder(.../...) Kadındansa*

² Entretien avec Marie Darrieussecq pour Truismes, <http://www.gallimard.fr/catalog/entretiens/01034522.htm> internet sayfasından 09.02.2018 tarihinde ulaşılmıştır

toplum, tam tersine bir cinsel nesne olmasını ister” (Beauvoir, 1976a: 199) diyen Beauvoir açık bir biçimde ortaya koyar. Dolayısıyla kapitalist düzen gereği bu nesne için bir arzu uyandırılması, bir pazar yaratılması gerekmektedir. Bunda kadının iradesi küçük bir ayrıntıdır zira iradesi ile nesneleşmek istemeyen kadın yanında, düzenin ve sistemin oyununa gelen ve ya daha önce belirttiğimiz gibi, tahakkümde bulunanlarla işbirliği yapan bir kadın her zaman bulunmaktadır. Irigaray bu durumu şu tümcelerle betimler: “Bu yüzden kadın erkek için bir kullanım değeri, erkekler arasında bir değişim değeri, diğer bir deyişle bir metaadır. Bu nedenle kadın, ederi yaptıkları işlerin standartlarına gereksinim ve isteklere göre işçi, tüccar, tüketici gibi özneler tarafından belirlenecek olan maddi dünyanın koruyucusu olarak kalır. Kadınlar, babaları, kocaları ve onları pazarlatanlar tarafından fallik olarak damgalanmışlardır. Bu markalaşma onların seks ticaretindeki değerini belirler.” (Irigaray, 1985: 24)

Bir arabanın bile, yanında duran yarı çıplak güzel bir kadının bedeni üzerinden pazarlandığı bir düzen içinde, Irigaray, Cixous ve Kristeva gibi kimi eleştirmen ve yazarların edebiyatta kadın var oluşu bağlamında bir kuramsal çerçeve oluşturmakla kalmamaları ve ayrıca olgu saptaması üzerinden bunun toplumsal ve kültürel koddaki yerine de işaret etmeleri oldukça dikkat çekicidir. Burada pazarlanan aslında araba değil kadın olmakta ve kapitalist düzen acımasız bir biçimde eril tahakkümü hem kadınlar hem de erkekler üzerinde uygulamaktadır. Kadına toplum tarafından yakıştırılan bu işlev, toplumsal cinsiyetin, tikel eyleyicileri ve kurumlar tarafından, açık şiddet, simgesel şiddet marifetiyle ve iktidar, ideoloji ve tahakkümün diğer aygıtlarının maharetiyle deyim yerindeyse toplumun dokusuna işlenir. Böylece kendi içinde bütünlüklü bir kendilik ifade eden “kadın”, eril beklentiler ve toplumsal dayatmalar etkisinde, en masum biçimiyle “albeni” sıfatıyla ifade edilen bir yığın cinsel çağrışımlarla örülü bir kadın imgesine indirgenir, dönüşür. Bu da Bourdieu de şu biçimde somut olarak dile getirilir: “Kolektif beklentiler, dayatıkları özel beklentiler aracılığıyla bedenlere kalıcı yatkinlikler biçiminde kazanmaya meyleder.” (Bourdieu, 2016: 81) Bu kitapta genç kadının domuza dönüşümünü bu indirgemeye bir tepki olarak okumak gerekir. Burada yazar, sözü edilen çağrışımlara indirgenerek bir kadın imgesine dönüştürülen kadın kendiliğinin deformasyonunu alegorik bir biçimde gözler önüne serer. Kadının itiraz etmeksizin kendinden bekleneni yapması eril tahakkümün kendini içine çektiği tutsaklığı acı bir biçimde gözler önüne serer. Kadın bir taraftan para kazanma aracı olurken diğer taraftan da erkeğin gücünü göstermesi, tahakkümünü, kendini üretebilir ve yenileyebilir dinamik bir oluşum içinde meşru kılabilmesi için para

harcama aracı olur. Beauvoir'ın çok çarpıcı bir biçimde dile getirdiği üzere *“kadın ister para kazanma isterse para harcama aracı olsun, her iki durumda da köledir”* (Beauvoir, 1976a: 261)

4- Eril Tahakkümün Toplumsal Örüntüsü

Toplumsal düzen erkeklerin tahakkümlerini sürdürebilecekleri, üretebilecekleri ve bunu uygulayabilecekleri bir biçimde düzenlenmiştir. Kuşkusuz bunda en büyük etken erkeklerin üretim ilişkilerini egemenlik ilişkilerine dönüştürebilmedeki büyük becerileri ve toplumsal cinsiyetin buna olanak tanıyan ortamı hazırlaması, bir bakıma eril tahakküme onay vermesidir. Bu noktada çağdaş kapitalist sistemlerde sistemin özünü oluşturan bileşenler erkekliğin, otoritenin, tahakkümün ve şiddetin birbirlerini destekleyecekleri biçimde örgütlenmiştir. Eril tahakküm kadın bedenini nesneleştirerek bir cinsel objeye dönüştürme ve bunun ticaretini yapma sürecinde hem insana özgü psikik süreçlerden, libidoya ilişkin arzulardan hem de bu arzuyu ve bunun yanında diğer arzuları da- uyandıran, besleyen, canlı tutan kapitalist stratejilerden yararlanır. Bu bağlamda moda sektörü, kadınlara dayatılan güzellik anlayışı çerçevesinde ortaya çıkan güzellik ürünleri ve parfümeri sektörü ve bunlara bağlı olarak gelişen estetik cerrahi sektörü de eril tahakküm ve sömürüyü destekler.

Dişi Domuz'da genç kadının cinsel olarak sömürülmesinin, eril tahakkümün arka bahçesinde koskoca bir moda, parfümeri ve güzellik endüstrisi sektörü bulunmaktadır. Yazar değişime uğrayan bir bedeni daha büyük başka bir bedene, bir toplum içine yerleştirirken, her iki beden değişimini birbiriyle etkileşimi içinde yansıtmayı amaçlar. Kitapta parfümeri mağazası görünümü altında yapılan cinsel sömürünün devasa bir toplumsal art alanı olduğunu görürüz. Toplumun küçük ölçekte bir benzetimi olarak düşünülmüş bu parfümeri mağazalarında ve masaj salonlarında genç ve güzel kadınlar siyaset adamlarına, zengin erkeklere ve toplumun ileri gelen kişilerine pazarlanır. Mağazalar zincirinde kapitalizmin en katı kuralları işletilir; *“müşteriler iyi para ödüyorlardı. Patron bana daha tüksek bir yüzde bırakıyordu, benden çok memnundu benim en iyi işçisi olduğumu söylüyordu”* (Darrieussecq, 1997: 26) biçiminde kapitalizmin emek sömürüsünü sözüm ona ödüllendirmeye örtme çabasına gönderme yapan anlatıcı yapılan ödül töreninde *“hücre yenilenmesi ve makromoleküllerin yeniden birleşimi için çok etkili DNA'lı bir Gilda krem setine hak kazandığını”* söyler ve bu kremin çok ünlü bir marka olduğunu da belirmeden geçemez. Daha sonra, *“zincirin müdürü beni fiyatlarımı indirmeye zorladı ve ben de müesseseye zarar vermeme için yüzde payımı indirmek zorunda kaldım, artık toplu taşıma araçlarını*

ve yiyeceğimi karşılayacak kadar kazanıyordum” (Darrieussecq, 1997: 38) tümceleriyle eril kapitalist yapılanmanın sömürü düzenini nasıl işlettiğine dikkat çeker. Burada dikkat edilmesi gereken şey bunun basit bir emek ya da hafife alınamayacak bir kadın sömürüsü olması değildir. Bir emek gücünü işe yararken sonuna kadar kullanmak, işe yaramadığı düşünüldüğünde de fırlatıp atmanın ötesinde, parasal kazancın, tahakküm edenlerin üretim ilişkilerini egemenlik ilişkileri biçimine dönüştürmek yoluyla elde edilen maddi gücün tahakküm edenlerin gücünü daha da arttırması ve yeni güç alanları yaratma olanağı sağlamasıdır. Böylece Dişi Domuz’da kadın, bir yandan kendi bedenine yabancılaşırken, ve bedeni Irigaray’ın (1985: 179) belirttiği gibi piyasa malı, saydam bir bedene dönüşürken (bu kitapta genç kadının domuza dönüşmesini bu biçimde değerlendirebiliriz) bir yandan da mekâna yabancılaşır, bu mekan kadın bedeninin sömürüldüğü çalışma mekanı, iş ortamı olabildiği gibi, sömürüye uğradığı, eril tahakküme maruz kaldığı her türden mekandır. Bu iki tür yabancılaşmayı topluma yabancılaşma izler. “*Müşterilerin delice heveslerine karşı giderek daha güç katlanır oluyordum, hepsi hakkında bir düşüncem vardı. Susuyordum, kuşkusuz görevimi yapıyordum, bana bunun için para ödüyorlardı, ama adet görmekten yoksun kalan vücudumun artık söz dinlemediğini hissediyordum...Çalışma beni yozlaştırmıştı; artık altında inliyordum... Sonunda kendimden öğrenir olmuştum... Çukurun dibine yuvarlanmışım. Maneviyat diye bir şey kalmamıştı*” (Darrieussecq, 1997: 21, 32, 35) tümceleriyle yalnızca bir beden olarak görülen ve cinsel bir objeye indirgenerek de “dişi domuz metaforu ile dile getirilen içine indirgendiği hayvansılık ile kadın kalma iradesi arasında sıkışıp kalmış olan bir kadının durumunu gözler önüne serer. Bu aynı zamanda kadının iradesi ile bir cinsel nesne olarak erkeklerin cinsel arzularına boyun eğdirilmiş hayvansı kadın işlevi arasındaki savaşı da çarpıcı bir biçimde ortaya koyar.

Kadını bir cinsel objeye dönüştüren eril anlayış, diğer yandan tüketime özendiren kapitalizmin de desteğiyle ona bir takım güzellik ölçütleri dayatır. Bundan da koskoca bir parfümeri ve moda endüstrisi beslenir. Elbette kadınlara dayatılan güzellik ölçütleri de eril bakış açısıyla biçimlenir. Bütün bunlar, moda da içinde olmak üzere, kadının cinsel obje olma durumunu güçlendirmeye yönelik olarak, kadının yaratıcı kadınlığını değil, dişiliğini öne çıkarmaya odaklanırlar. Bu durumu Sandra Barkty’nin görüşlerine dayanarak açıklamaya çalışan Josephine Donovan şu tümcelerle gözler önüne serer: “*Barkty; Batılı toplumda birçok kadınla içselleşen Öteki’nin moda güzellik kompleksinin türettiği bir şey olduğunu kararına varır. O, kitle iletişim araçları, özellikle reklamlar tarafından başarılan kültürel beyin yıkama*

yoluyla içselleşir. “Her yerde mükemmel kadın güzellik imgeleriyle karşılaşırız-eczanelerde, kozmetik reyonlarında süpermarketlerdeki dergi rafında, televizyonda” Ve kadınlar kendilerini işte bu erkekler tarafından belirlenmiş güzellik standartlarına göre ölçmeyi öğrenirler. Böylesi yanlış standartlar içselleştirilmiştir; bunlar kadınların kendilerine ilişkin fikirlerin bir parçası haline gelirler.” (Donovan, 2005: 261)

Darrieussecq’in anlatısında da anlatıcı kadın çalıştığı parfümeri mağazasında böyle bir güzellik dayatması ile karşı karşıya gelir. Zaten güzel ve seksi bulunduğu için alınmıştır işe. Ama güzelliğini ve dişliliğini ön plana çıkarması gerekmektedir. “Mağazalar zinciri müdürü, parfümeri mesleğinde işin en önemli yanının her zaman güzel ve bakımlı olmak olduğunu, dar kesimli iş önlüklerini çok beğeneceğimi ve bu giyimim bana çok yakışacağını söyledi.” (Darrieussecq, 1997: 11) tümceleriyle dile getirilen bu dayatma salt kadını pazarlamak art niyetiyle değil, en masum ifadelerle bir erkeğin gözüne hoş ve çekici görünmelerine yönelik yapılsa bile kadınlar için oldukça onur kırıcı bir durum olmalıdır. Vücudunda değişime yönelik belirtiler oluşmaya, teni kalınlaşmaya ve kilo almaya başladığında genç kadının gözünün önüne parfümeri mağazasındaki manken fotoğrafları gelir (Darrieussecq, 1997: 22), diğer taraftan mağazalar zinciri müdürü, kilo vermesi, makyaj yapması konusunda baskı yapar. (Darrieussecq, 1997: 39) Bu biçimde eril bakış açısı kadının zarıflığını köleliğinin bir aracı haline getirir. Simone de Beauvoir bu durumu oldukça çarpıcı tümcelerle dile getirerek şöyle der: “Kölesi olduğu modanın ereği onu özerk bir birey gibi göstermek değil, aşkınlığından koparıp erkeklerin arzulayacağı bir av haline getirmektir.” (Beauvoir, 1976a : 199)

Genç kadının vücudundaki değişim, belli zamanlarda domuza dönüşmesi basit bir değişim değildir. Genç kadın için ruhsal yaralanmalara yol açan ve bu açıdan sonuçları yıkıcı olan bir değişimdir daha çok. Ama bütün bunların yanında, kadın bedeninde bir yığın bozulmaları, deformasyonu, kadınsı zarafetin, inceliğin ve kadına özgü diğer fiziksel özelliklerin değişimi, neredeyse bütünüyle yok olması, bir hayvan, dişi bir domuz bedenine dönüşümü sonucunu doğuran oldukça ciddi bir süreçtir. Genç kadının bu değişimle ilgili olarak en saplantılı korkularından biri kuşkusuz kadınsı özellikleri kaybetmesiyle ilgilidir. Elbette ki Beauvoir’ın da vurguladığı üzere tüm kadınlığı bedenine indirgenmiş kadının bu kaygısı anlaşılabilir bir kaygıdır ve bu noktada bir dermatologdan ya da en azından kozmetik ürünlerinden yardım beklemesi oldukça doğaldır. Anlatıcı, “ dergiler tarafından salık verilen kremleri aşırıp özenle derime sürüyordum” (Darrieussecq, 1997: 36) der. Ama kitabın alegorik okumalara açık bir yanı olduğunu

anımsadığımızda yazarın asıl amacının burada kadına belli bir güzellik kalıbı biçen eril anlayışa ve bunun arkasındaki kozmetik ve moda endüstrisine yönelik bir eleştirinin varlığı açıktır. Kadınları daha kolay tahakküm edilir bir duruma indirgemek için, eril bakış açısı Barkty'den alıntılanan Donovan'ın belirttiği gibi, *“kadını sahte bir nesne-benle özdeşleştirir.”* (Donovan, 2005: 260) Bu nesne-ben güzellik ürünlerine teslim edilmiş, tamamen yabancılaşmış bir bendir: *“bedenimi her biri farklı bozukluğa iyi gelecek şekilde hazırlanmış binlerce kremle kremlemeliyim, onu yağlamalı, ovmalı, pudralamalı, tıraş etmeli, ağda yapmalı, tüylerini almalı, kokusunu gidermeli tam doğru fondötenle kapatmalı, çok sıkı bir diyetle her tarafını küçültmeliyim.”* (Donovan, 2005: 262) Kadının cinsel nesneye dönüştürülmesini ve erkek egemenliğinin sürdürülmesindeki gücünü çok çarpıcı saptamalarla ortaya koyan Donovan şu ilginç tespit ile konunun özüne dokunur: *“Kadınların sömürgeleştirilmiş zihniyetlerinin sömürülmesinde ve onların cinsel nesnelere dönüştürülmelerinin teşvik edilmesinde-her ikisi de ürünleri satar-ticari bir saik olabilirse de bu, bu olguyu kapitalizmin bir yaratımı olarak açıklamaya yetmez. Daha çok da Beauvoir'in yazdığı gibi, böylesi bir nesneleştirme kültürler arası yaygın bir olgudur, erkek egemenliğinin sürmesini sağlar. Kozmetikler ve moda, kadınların kendi Ötekillikleri içine hapsolmalarına hizmet eder; kadını aşkınlığa teşebbüs etmekten alıkoymaz.”* (Donovan, 2005: 262)

Güzelliğin kadın açısından sağlığın en temel ölçütü olarak dayatılması üzerinden bir eril tahakküm sorgulaması yapan Darrieusseç sağlıklı bir toplum iddiasını arkasına alarak yönetimi ele geçiren bir politikacı odağında siyasal iktidar eleştirisi de yapmakta ve bunun eril tahakküm çerçevesi içine yerleştirmektedir. Eril tahakküm ve iktidar ilişkisini oldukça yalın ama çarpıcı çizgilerle dile getiren yazar, politikacıyı, anlatıcının sevgilisinin armağanı olan mayonun üzerine dar geldiği için dikişlerinin açılması üzerine hakarete uğradığı, kabin dışına çıkarılarak, kalabalığın önünde aşağılandığı Aqualand adında bir mekânda konumlandırır. Bu mekân da temel amacı cinsel sömürü olan bir eğlence merkezidir. Yazar, bu şekilde eril tahakküm, cinsel sömürü ve iktidar ilişkisini bu mekân üzerinden kurar ve tahakküm, iktidar, cinsellik ve parayı bir arada örüntüler. Dikkat çekici olan şu ki kadın güzelken de bir domuza dönüşerek çirkinleştiğinde de bir sömürü aracı olmakta ve eril güçler tarafından kullanılmaktadır. Genç kadının domuz imajının çok işe yarayacağını düşünen politikacının genç kadını seçim kampanyalarında kullanması bunun en güzel örneğidir. Seçimleri kadının sayesinde kazanan aşırı sağ görüşlü politikacılar, kadının domuzumsu imajını kullanarak toplumu kendi

yaratıklarından/ yarattıklarından kurtaracaklarını vaat eden bir politika yürütürler. Parfümeri mağazası ve Aqualand gibi yerlerde çalışan kadınlar önce burada fahişe olmaya zorlanıyor, sonra da bu kadınlar bütün insanlıklarını yitirip hayvanlaşınca onların bu durumunu da yine kendi tahakkümlerini uygulamak ve yeniden üretmek için kullanıyorlar. Önce domuzu yaratıyorlar, sonra da o domuz sayesinde toplumun oylarını topluyorlar. Bunu yaparken sağlıklı bir toplum sloganıyla yola çıkıp kendi yarattıkları domuz kadını “anormalité”, “énormité”³, sağlıksızlık örneği olarak sergiliyorlar: “*Her yanımı iyice muncıkladılar, gözlerimin akına baktılar, dişlerime baktılar, olduğum yerde dönmemi istediler, gülmemi istediler ve öteki kızlara gösterdiler.*” (Darrieussecq, 1997: 51) Bu durum yukarıda söylediğimiz gibi kadının domuzumsu imajı üzerinden kendi yarattıkları çirkinliği düzeltereklerini vaat eden sinik, ikiyüzlü bir hegemonyayı açık bir biçimde gözler önüne serer. Bu örüntüde başkan olan politikacının mağazalar zinciri müdürünü tanıyor olması ticaret ve siyaset ilişkisini ve siyasetin cinsel sömürü ile bağımlı ortaya koyar: “*Edgar bir iletişim aygıtıyla konuştu, bilin bakalım kimin geldiğini gördüm; parfümeri mağazası müdürü.*” (Darrieussecq, 1997: 78) Politika, ticaret ve cinsel sömürü işbirliği siyasal alanda söz sahibi kişilerin hepsinin büyük iş adamı olmaları üzerinden açık bir biçimde belirtilmektedir. Ayrıca parfümeri mağazalarına parfüm sağlayan Loup-Y-Es-Tu adlı firmanın adının “Yves Saint Laurent”i çağrıştırması, bütün bu firmaların kadın bedeni üzerinden para kazandığı anımsandığında bir diğer açıdan daha da dikkat çekici hale geliyor. Siyasal iktidarın tahakkümünü bu kadar güçlü kılan şey, hiç kuşkusuz bu biçimde sistemli ve örgütlü yapılması ve birtakım aygıtları da kullanabilme olanağına sahip olmasıyla ilişkilidir. Darrieussecq açık bir biçimde siyasal tahakküme odaklanmasa da siyasal iktidarın, eril tahakkümü kültürel olduğu kadar ekonomik bir güç haline dönüştürdüğünü böylece açık bir biçimde vurgular. Eril tahakkümün siyasal iktidar ve devlet yapılanması hapishaneler, akıl hastaneleri, askeri ve polisiye güç üzerinden nasıl örgütlü şiddet biçiminde pratik edildiğini gözler önüne serer ve Connell’in de belirttiği gibi “*hegemonik erkekliğin militarizm ve şiddeti ile olan bağlantısı*” (Connell; 1998: 208) nı da açıklar. Başkanın, mağazalar zinciri müdürünün ve daha bir çok ileri gelenin katıldığı bir eğlence partisinde cinsel sömürü, taciz, şiddet ve şarlatanlığın nasıl bir arada sergilendiklerine tanık oluruz. Genç kadının domuz dönüşmesini bir toplumsal problem olarak değerlendiren Çağlakpınar kadının fiziksel

³ Sırasıyla anormallik, çirkinlik anlamlarına gelen Fransızca sözcükler.

ve psikolojik dönüşümünü incelediği çalışmasında hükümet, ticaret, siyaset ekseninde dönen kadın sömürüsüne de dikkat çeker ve “*Siyaset adamı Edgar’ın eğlence partisi sadece bir seks alemi değildir aynı zamanda kendileri çıplak ve maskeli bir biçimde ortaya çıkan kişilerin kirli surlarının açık bir eleştirisidir*” (Çağlakpınar, 2017: 52) diyerek kadın sömürüsüne vurgu yapar. “*Edgar bir genç kıızı soydu, kızın kızı mutlakla koklamamı istiyordu*” (Darrieussecq, 1997: 80) “*Edgar eğlencenin ikinci perdesini açıyordu...Edgar’ın getirdiği çok güzel genç kız hurlayıp debeleniyordu...gorillerden biri kızcağızı bitişik salona götürdü, birazcık eğlendiğini sonra kızın kafasına bir kurşun sıktığını gördüm....biri çocuğun yanında gördü beni ve bana asılmayı gerektirecek şeyler yapmaya başladı...Dik kafalı olduğum için epeyce kırbaç yedim.*” (Darrieussecq, 1997: 81) cümleleriyle anlatıcı, kadının sadece bir “et” olarak algılanışını, aşağılanışını, cinsel sömürünün yanında insan olarak da en iğrenç davranışlara maruz kalışını dikkat çekici bir biçimde gözler önüne serer. Bütün bunlarla, Darrieussecq “*egemen iktidarın baskıcı ve şiddete dayalı işleyişini*” (Altunok, 2008: 66) tahakküm ve cinsel sömürünün de içinde bulunduğu bir pratik olduğunu ustalıklı aktarır. Ancak burada dikkat çekici olan, cinsel sömürü, şiddet, cinsel şiddet ve tahakküm aktörlerinin erkek ya da eril bakış açısını benimseyen ve onaylayan diğer eyleyicilerden oluşmasıdır. Geri planda bir diktatörlüğün varlığını da sezdiren yazar, Aqualand ve bu eğlence sahnesi betimlemesinde her türden insanlık dışı durumun, bayağılığın, istismarların egemen olduğu bir domuz ağılına dönüşmüş bir dünyanın görüntüsünü verir.

Bunların dışında Loup-Y-Es-Tu adlı parfüm üreticisi firmasının sahibinin kurda dönüşmesi diğer bir açıdan dikkat çekicidir. Dönüşüm geçiren kadın, pisliği, ucuzluğu (zira en ucuz et domuz etidir), kokuşmayı, pis kokuyu, cinsel ahlaksızlığı, hantallığı, hazzı, hedonizmi, bayağılığı ve düşünsel anlamda yetersizliği simgeleyen domuz dönüşürken, erkek de gücü, kurnazlığı, yirticiliği, asaleti ve çevikliği ile bilinen kurda dönüşmekte ve erkeğin kadın üzerindeki tahakkümünü derinleştirmekte ve yeniden üretmekte ve tahakkümün her koşul ve durumda devam edeceğine işaret etmektedir. Burada tahakküm edenlerin tahakküm mekanizmalarını dönüştürerek her durumda, tahakküm uygulamak için fırsat yarattıkları yorumu yapılabilir. Adı Yvan olan güzellik ürünleri firmasının müdürü, aynı belli dönemlerinde, dolunayda, kurt adama dönüşmekte, diğer zamanlarda insan olarak kalmaktadır. Bu yönüyle kurt adam dönüşebilir özelliği ile erkeğin tahakküm olanaklarının esnekliğini ve iktidar araçlarının dönüştürülebilme, yeni koşullara ve durumlara uydurulabilme yeteneğine ve çoğul karakterine dikkat çekmektedir. Bu

yolla, eril tahakküm, kendi muhalefetini de kendi bakış açısından ve kolayca kontrol altına alabileceği, yönlendirebileceği bir biçimde ürettiği için sürekli yenilenerek varlığı kendinden menkul doğal ve rasyonel bir kimlik kazanıyor ve Connell'in (Connell, 1998: 192) belirttiği gibi döngüsel pratikler tarafından biçimlendirildiği için de kurumsallaşiyor. Bu kurumsallaşma çerçevesinde de hem kadınlık hem de erkeklik üretiliyor. Bu bağlamda Altunok'un (s.72) Foucault'ya gönderme yaparak söyledikleri dikkat çekici görünmektedir: "*Hastaneler, okullar, işyerleri vb. kurumlar, beşerî bilimler ve söylemler disiplinci iktidar ve bio-iktidar çerçevesinde bireyleri üretmekte, normlar çerçevesinde sınıflamakta ve dönüştürmektedirler.*" (Altunok, 2008: 72) Erkeklik bir tür görev haline geliyor; şiddetle birlikte.

Sonuç

Toplumsal cinsiyet kuramı, insanların kadın ve erkek olarak doğmadıklarını, kadınlığın ve erkekliğin onların bedenlerine ve zihinlerine toplum tarafından kazındığı görüşünü savunur ve bu bakımdan da en çok feminist kuram ile birlikte anılır. Eril tahakküm de toplumda eril bakış açısı, istemi ve zoruyla yapılanan bu ayrımlanmanın erkeğe kadın karşısında geniş ve büyük ayrıcalık, öncelik ve üstünlük tanınmasıyla oluşan gücün kadınlar üzerindeki her türden gerçek ya da simgesel egemenliğini dile getirir ve kadınların ezilmelerinin bir pratiği olarak ortaya çıkar. Marie Darrieussecq'in Türkçe 'ye *Dişi Domuz* başlığı ile çevrilen *Truïsmes* adlı anlatısında, daha çok eril tahakkümün kadın bedeninin nesneleştirilerek bir cinsel objeye dönüştürüldüğüne odaklandığına tanık oluruz. Yazar, kadınların cinsel olarak sömürülmeleri ve seks ticaretinin tutsakları biçimine dönüştürülmelerini vurgularken, bunu siyasal iktidar ve kapitalist libido örüntüsü içine yerleştirir ve kapitalizmin beslediği erkeksi libidoyu da ihmal etmez. Anlatıcı, genç kadının uğradığı cinsel sömürüye koşut olarak vücudunun dişi bir domuza dönüşerek bozulmasını toplumdaki bozulmayla etkileşimi çerçevesinde anlatır. Domuz, domuz ağılı, kokuşmuşluk, pis koku izlekleri üzerinden aslında parfüm, parfümeri, güzel koku, güzellik, sağlık gibi göz boyayıcılar arkasında sağlıklı bir toplum iddiasında bulunanların maskesini düşüren yazar pis kokunun ve onun temsil ettiği bütün pisliklerin, çirkinliklerin asıl kaynağının, eril tahakkümün araçları haline gelmiş olan kozmetik, parfümeri, estetik cerrahi, moda sektörlerinin temsil ettiği domuz ağılları olduğuna dikkat çeker ve bütün bir toplumun bir domuz ağılına dönüştüğünü de vurgular.

Kaynakça

- Althusser, L. (2003). *İdeoloji ve Devletin ideolojik Aygıtları*. (Çev. : Alp Tümertekin), İstanbul: İthaki.
- Altunok, G. (2007). Şiddetin Eleştirisi Olarak İktidar: Arendt ve Foucault. *Doğu Bat*, S. 43, Kasım-Aralık-Ocak, Ankara, s. 51-74.
- Beauvoir, S. (1976a). *Kadın, Evlilik Çağı*. (Çev. : Bertan Onaran), İstanbul: Payel.
- Beauvoir, S. (1976b). *Kadın, Genç Kızlık Çağı*. (Çev. : Bertan Onaran), İstanbul: Payel,
- Bourdieu, P. (2016). *Erişim Tahakkümü*. (Çev. : Bediz Yılmaz), İstanbul: Bağlam.
- Cixous, H. (2018). Le rire de la Méduse. (09.02.2018 tarihinde internet üzerinden alınmıştır.)
- Connell, R.W. (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar*. (Çev. : Cem Soydemir), İstanbul: Ayrıntı.
- Çağlakpınar, B.(2017). La métamorphose physique et psychologique d'une solitaire : *Truismes* de Marie Darrieussecq, Synergies Turquie n° 10 , p.41-57.
- Darrieussecq, M. (1977). *Dişi Domuz*. (Çev. : Özdemir İnce), İstanbul: Telos.
- Donovan, J. (2005). *Feminist Teori*. (Çev. : Bora Aksu, Meltem Ağduk Gevrek, Fevziye Sayılan), İstanbul: İletişim.
- Entretien (1998). Rencontre avec Marie Darrieussecq, à l'occasion de la parution de *Truismes*, 1998, [En ligne] : [Http://www.gallimard.fr/catalog/entretiens/01034522.htm](http://www.gallimard.fr/catalog/entretiens/01034522.htm) (09.02.2018 tarihinde ulaşılmıştır.)
- Foucault, M. (2016). *Özne ve İhtidar*. (Çev. Işık Ergüden, Osman Akınbay), İstanbul: Ayrıntı.
- Irigaray, L. (1985). *This Sex Which Is Not One*, (Translated by: Catherine Porter with Carolyne Burke), New York: Cornell University Press.
- Surveillés et Punis, naissance de la prison, Gallimard, 1975, COPYLEFT YUJI – 2004 (pagination conforme à l'édition originale), Paris.